

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Beckserek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21		Egész évre . 300 D	Negyedévre . 75 D	
	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Beckserek	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Félévre . . . 150 D	Havonta . . . 25 D	
			Hirdetések díjszabás szerint		
			Megjelenik naponta délelben		

A Matteoti bűnügy hullámai.

Róma, jun. 16.

A Vicor-tavat átkutatták, mert felelhető, hogy Matteotit bel-dobták. A kutatás nem járt eredményre.

Róma, jun. 16.

Mussolini a parlamenti többség végrehajtó-bizottságával ismertette a kormány és a rendőrség intézkedéseit a Matteoti-ügyben. Hozzáfüzte, hogy a kormány minden kísérletet elfojt, amely a gyilkosságot politikailag ki akarja aknázni.

Serdelli szocialista képviselő, aki Matteoti eltűnésével kapcsolatban támadta a kormányt, ma lázításért letartóztatták.

Ez is egy példa — mondotta Mussolini — amelyből kitűnik, hogy a kormány erőlyesen fog eljárni.

Róma, jun. 16.

Rómában, Firenzében és Milánóban számos házkutatást tartottak.

Milánóban az „Orditi di Guerra” otthonában bomba- és fegyverraktárt, valamint több gépfegyvert találtak elrejtve.

Rómában, Milánóban és Nápolyban a diákok összeütköztek a fasisztákkal. Egyes helyeken a szabad Itáliát és Nittit éltették.

Róma, jun. 16.

Mussolini fogadta tegnap Matteoti feleségét, aki megkérte, hogy mi-helyt megtalálják férje holttestét, azonnal szolgáltatassák ki neki. Mussolini szívélyesen felelt s azt mon-dotta, hogy reméli élve visszaad-hatni a férjét. A kormány — je-gyezte meg — mindent megtesz, hogy a gonosztettet felderítse.

Róma, jun. 16.

Milánóban tegnap letartóztatták Volpinit, a milánói arditi osztagok parancsnokát.

Mussolini magához kérette Ferzi belügyi államtitkárát és Rossi sajtó-főnököt, akiket izgalmas vitatkozás után felszólított, hogy azonnal ad-ják be lemondásukat. A két vezető férfinak ugyanis gyanus szerepe van a gyilkosságban.

Herriot

kormányprogrammja.

Páris, jun. 16.

Herriot kormányprogrammja az „Intransigeant” szerint többek kö-zött a következőket tartalmazza:

Megszünteti a felhatalmazási tör-vény érvényességét, széleskörű am-nesztíát ad, igyekszik Oroszország-gal a diplomáciai viszonyt felújí-tani. Igéri a fegyveres néphadsereg átszervezését, a kötelező szolgálat megrövidítését. Megszünteti a va-tikáni nagykövetséget.

Juliusban összehívják a szkupstinát. (?)

— a „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 16.

A kormányrekonstrukció kérdése még mindig napirenden van. Mára várták Pasity elutasítását, blédi ut-ját azonban az ünnepre való tekin-tettel elhalasztotta.

Jovanovity Ljuba házelnök fel-kereste Pasity miniszterelnököt, akivel a kormányrekonstrukció kér-désében tanácskozott. Beavatottak biztosra veszik, hogy Jovanovityval töltik be a vallásügyi tárcát.

A rekonstrukció végrehajtását, melyet különben nem vélnék oly nagy arányúnak, mint aminőnek a korábbi hírek feltűntették, még e hétre várják.

A politikai körökben elterjedt hí-rek szerint

a szkupstina még a jövő hó folya-mán összeül, majd királyi kézirat-tal feloszlik és októberre vagy november elejére kirják a vá-lasztásokat.

Sumankovity demokrata képviselőt ki-utasították választókerületéből.

A királytól kér orvoslást a képviselő.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, jun. 16.

A görög keleti pümkösd másod-napja a politikai életben nem hoz-tott nagyfontosságú eseményt. A politikai közvéleményt ugyszólván kizárólag Sumankovity Ilija demo-krata-párti képviselő esete foglal-koztatta.

Sumankovity képviselő ugyanis, aki a demokrata-párt egyik te-kintélyes tagja, agitációs uton Délserbiában járt. Az ohridi já-rás főszolgabírája megakadá-lyozta Sumankovity továbbutazá-sát, sőt kitiltotta őt járása terü-letéről azzal az indokolással, hogy államellenes munkát foly-tat.

Sumankovity még a hétfői nap folyamán visszaérkezett Beograd-ba, ahol azonnal felkereste Jovanovity Ljuba ház-elnököt és bejelentette immuni-tása megsértését.

Együttal eljárt a belügyminiszté-riumban és panaszt emelt az ohridi járás főszolgabírája ellen. A bel-ügyminisztériumban megígérték, hogy az ügyet szigorúan kivizsgál-ják és a vétkeket feltétlenül meg-büntetik.

A képviselő délután távirati uton kér: kihallgatást a királytól, aki-nél szintén panaszt óhajt emelni a járás főszolgabírája ellen.

Ellenzéki körökben nagy a felhá-borodás és elkeseredés a képviselőt ért incidens miatt. Az ellenzéki kép-viselők tartanak, hogy a közigaz-gatási tisztviselők részéről tapaszt-alt eljárási mód állandósul és ál-landóan napirendre kerülnek az ilyen atrocitások.

Beograd, jun. 16.

(Legujabb Érkezett reggel. Koka-novity földműves-párti képviselőt a safski kerületből, ahol agitációs uton volt, kiutasították és karhatalommal eltávolították.)

Németország flet, ha követe-léseit figyelembe veszik.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Karlsruhe, jun. 16.

A Karlsruhen tartott népgyülé-sen Stresemann nagyszabású beszé-det mondott.

A jelenlegi helyzettel szemben — mondotta — az az álláspontunk, hogy levonjuk a háboru el-vesztéséből a konzekvenciákat és megfizetjük a hadikárpótlást.

Beszéde további során szembe-szállt a külföldön hangoztatott fel-fogás ellen, mely Németország gaz-dasági viszonyait kedvezően igyek-szik feltüntetni.

A szakértői véleményről kijelen-tette, hogy a normális szolgáltatá-sokba, melyek tulajagosan vannak megállapítva, csak úgy törődhetik bele, ha tekintetbe veszik a hatá-rozatokat, amelyeket a német követe-lések átutalása tekintetében hoz-tak.

A hadifogolykérdés, a kiutasítá-sok ügyének megoldása teljesen összefügg a szakértői vélemény-nel, amely azon módszereknek a végét jelenti, amelyeket a Ruhr-küzdőlemben alkalmaztak.

Az új francia kormányval szem-ben illuziók és elfogultság nélkül foglalkunk álláspontot.

Szakadás várható Davidovityék és Radicsék között.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Beograd, jun. 16.

Davidovity Ljuba feltűnést keltő nyilatkozatot tett a „Novosti” mun-katársa előtt, melyben Radics mosz-kvai utjával kapcsolatosan kijelen-tette, hogy számítanak azzal az es-hetőséggel, hogy Radics utazása miatti lehetetlenné válik a horvát paraszt-párttal való együttműkö-dés. Ebben az esetben — állítják a politikai körökben — könnyen kis-sebbségbe kerülhet a mostani ellen-zék s a kormány helyzete megszi-lárdul.

Az új francia kormány első ténykedései.

A „Torontál” tudósítójának távirata

Páris, jun. 16.

Herriot, az új francia miniszter-elnök tegnap hajította végre első kormányzati ténykedését. A had-ügyminiszter és tengerészeti mi-niszter kíséretében hódolatát nyil-vánította az ismeretlen katona em-lékszobra előtt.

Hétfőn volt az első miniszterta-nács, amelyen megbeszézték a kormány nyilatkozatát, amellyel az új kabinet délután bemutat-kozik a parlamentben. A kormány tízenegyz miniszterből és négy államtitkárból áll. Köztük négy szenátor volt, valamennyi a demo-kratikus baloldal csoportjából, két miniszter a szocialista republiká-nusok csoportjához tartozik, nyol-can pedig a radikális kamarai cso-portból kerültek ki.

„A harcból elég volt már...”

A „Torontál” tudósítójának távirata

Budapest, jun. 16.

Balassagyarmaton a katolikus napon Vass miniszter beszélt.

Nem az ököl politikáját hirdetem — mondotta többek között — a harcból elég volt már. Tisztelünk mindenkit, aki tiszteletet érdemel. Meggyőződéséért nem harcolunk sem protestáns, sem zsidó ellen, de megköveteljük mindenkitől, hogy minket, ezeréves hazánkért küzdő, adót fizető, katonát adó, műveltsé-get teremtő katolikusokat, érde-münk szerint megbecsüljön.

A kormányról nem lehet azt mon-dani, hogy katolikus, protestáns, zsidó vagy bárminő felekezeti kor-mány volna. Az államfő és a nem-zetgyűlés bizalmából a kormány mint az ország közjogilag legfőbb tényezője föltötte áll a vallás és faj-beli elkülönülésnek.

Három párt kooperált a becskerekeli gör. kel. hitközségi választásokra.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 17.

A becskerekeli görög keleti hitközségi választásokat, melyekre már tavasz eleje óta készülődnek, június 26-án tartják meg. A hitközségi választásokra minden párt szervezet erősen felkészül s igyekszik többséget biztosítani a vezetés elnyeréséért. Már hetek óta olyan hírek terjedtek el, hogy egyes pártok kooperálnak a választások idejére és együttes erővel igyekeznek megdönteni az ellenpártok listáit. A megindított tárgyalások a napokban eredményre is vezettek, a mennyiben három becskerekeli párt-vezető között létrejött az egyezés.

A három párt, nevezetesen a Proty, földműves- és Davidovity-féle demokrata-párt megbízottai már alá is írták az egyezményt, amely szerint annak érdekében dolgoznak, hogy a három csoport hívei támogatják a választáson szereplő közös listát. A három párt mind-egyike bizonyos számú jelöltet kínál a listába, akiknek névsorát felterjeszti a többi két pártnak. Nehézményezés esetén pedig eláll egyik-másik tagnak fellépésétől.

Az egyezményt a földműves-párt részéről Rackov Milán, Gardinovaeski Dusan, a dr. Mihajlovity-csoport képviselőiben Kozlovaeski Rada és Berberszki Gyurica, a demokrata-párt megbízásából pedig Jovanovity Aca írta alá.

Miniszteri bizottság száll ki Melencire

a takonykór-járvány megvizsgálására.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 17.

Melencin — mint ismeretes — nemrégiben takonykór lépett fel, mely nagyarányú pusztítást végzett az ottani loállományban. Mintegy negyven lovat a járási állatorvos rendelkezésére elpusztítottak, ötven és egynéhány esetben pedig hasonló sors vár a fertőzött állatokra. H. Serity járási állatorvos szerencsére hamarosan értesülést szerzett a gyanús megbetegedésről, kiszállt a szubhelyre és gyors és erélyes intézkedésekkel lehetetlenné tette a veszedelmes állatjárvány továbbterjedését.

A nagymérvű állatjárványról részletes jelentést küldöttek be a földművelésügyi minisztériumba. A minisztérium — értesülésünk szerint — bizottságot küld ki Melencire a takonykóros megbetegedések megvizsgálására. A bizottság egy-egy utalással beölti ma este a melencini gazdák összes lovait, hogy meggyőződést szerezzen, mely állatok fertőzöttek s melyek fertőzés gyanúsak.

Med. univ. 1088
Dr. Schwerer Rudolf
fogorvos-spezialista,
Grätz, Berlin, zürichi gyakorlata után
fogorvosi rendelését Velikibecskereken,
(a volt Eisenstädter-féle házban) Papi-
nova (Arpád) utca 4. sz. a. megkezdte.
Rendel: 8-12-ig és 2-5-ig.

Előkészületek a vajdasági városok kongresszusára.

Szétküldték a kongresszusra szóló meghívókat. — Nagy-szabású programot állítottak össze. — Az ország minden részéből lesznek résztvevők.

Beeskerek, jun. 17.

Mint jelezte a „Torontál”, a vajdasági városok kongresszusát június 29. és 30-án tartják meg Pansevón. A kongresszusra nagy előkészületek folynak, melyek után itélve nagyarányú ünnepélyességre is készülődik a vendéglátó város. A rendezési munkálatok elvégzésére, a fogadásokra és a vendégek uhaigazítására bizottságot szerveztek, mely a város legtekintélyesebb polgáraiból rekrutálódott. Margán Vladimir dr. pansevói főispán-polgármester, a kongresszus kezdeményezője, tegnap küldte szét az értekezletre szóló meghívókat, melyek a végleges programot tartalmazzák. A meghívóban részletesen megjelöli a gazdag program minden egyes számát és uhaigazításokkal szolgál a kongresszus résztvevőinek.

A meghívó szerint június 28-án, Vid napján a mindenhoanan érkező vendégeket fogadják a vas- és hajóállomáson. Este kilenc órákor ismerkedés és vacsora a Hotel Velika Srbija éttermében.

A kongresszus első napján, június 29-én délelőtt nyolc órákor a polgármesterek előkonferenciát tartanak. Fél kilenc órákor gyűlékezés a városháza nagyszobájában, ahonnan a vendégek a gör. kel. templomba indulnak. Kilenc órákor ünnepi istentisztelet, amelyen a három vajdasági püspök szolgáltatja a misét. Tíz órákor dr. Margán Vladimir főispán-polgármester megnyitja a városháza nagyszobájában a kongresszust. Radivojevity Dusan dr. pansevói városi főjegyző előadja, hogy mi indította a vajdasági városokat arra, hogy szövetségbe tömörüljenek, majd megalakítottak nyilvánítja a szövetség t. ismerteti az alapszabályokat és felkéri a jelenlévő hivatalos kiküldötteket, hogy válasszanak vezető-séget.

Ennek megtörténte után a különféle felszólalások következnek. Először Irinej noviszádi püspök, majd Müller Ernő dr. zágrebi egyetemi tanár, azután Nikity Fedor dr., a szubotici jogi fakultás tanára, Sztojadinovity Miroslav dr. volt miniszteri felügyelő és Popovity J. Dusan dr. beográdi egyetemi tanár tart rövid beszédet, aktuális közgazdasági és város-politikai kérdésekről. Utána meg-tárgyalják az országos képviseletet, a melyet Miroslavity Szevan pansevói akadémiai festőművész és

A halálsugarak — nem ölnek. Londonból jelentik: A Matthews-féle halálsugarakat szenzációs leleplezés érte. Egyik tudományos szakértő, Wisperis a halálsugarak bemutatásánál e sugarak hatásának tette ki magát anélkül, hogy a hadi- és tengerészeti szakértők szintén alávetették magukat ugyanennek a próbának. Olyan állásba helyezkedtek a halálsugarakkal szemben, a mely állítólag a legerősebben ki volt téve a halálsugarak hatásának s mindazonáltal teljesen sértetlen-

Jojkity Vlada noviszádi festőművész nyit meg. Egy órákor közös ünnepi ebéd.

Délután dr. Margán Vladimir tart felolvasást. Este kilenc órai kezdettel a noviszádi Szerb Nemzeti Színház Pansevón vendégszereplő drámai együttese diszeloádást rendez, melyet balett, majd táncmulatság követ.

A kongresszus második napján, június 30-án a következő a program:

Délelőtt tíz órákor dr. Margán Vladimir főispán-polgármester megnyitja a kongresszus folytatós ülését. A megnyitást Mil-lecker Félix vszaci régész, Katanac Vojislav, Georgievity M. Joca vszaci gyáros, kamarai tag, Jojkovity Vladan dr., Koszty M. Lasov és Sztojadinovity Miroslav beszéde követi.

Egy órákor délben bankett lesz. Délután Margán Vladimir dr. beszél. Majd megállapítják a jövő évi kongresszus idejét és helyét.

A kongresszus berekesztése után Jojkovity Vladan az Apollo-moziban vetített képekkel illusztrált előadást tart a vajdasági városok fejlődéséről az utolsó ötven évben.

Este kilenc órákor diszeloádás a színházban. Utána táncmulatság.

A résztvevőknek e hó 22-éig bezárólag be kell jelenteniök, mikor érkeznek és meddig szándékoznak Pansevón maradni.

Az előadott beszédeket kéziratban leadják az előadók, melyeket a város füzetbe gyűjtve ki fog adni.

A kongresszusra — értesülésünk szerint — meghívták a kormányt, az államtanács valamennyi tagját, a három vajdasági püspököt, a szubotici, beográdi, zágrebi és Ljubljana jogi fakultás tanárait, a beográdi egyetem tanári karát, a jugoszláv tudományos akadémia tagjait, az összes képviselői klubokat, valamennyi vajdasági országgyűlési képviselőt, a vajdasági városokon kívül Beograd, Oszijek, Zágreb, Ljubljana, Szarajevó, Szkopljé, Split, Dubrovnik és Cetinje vezető-ségét, a becskerekeli és noviszádi kereskedelmi- és iparkamarát, az ügyvédi kamarát, a fellebbviteli bíróság és semmitörvényszék tagjait, a mérnökök egyesületét, a „Szrpszka Matica”-t, a történelmi egyesületet, az összes beográdi és vajdasági szerkesztőségeket, Weiffert Györgyöt, Pansevó város díszpolgárát és a Narodna Banka kormányzóját és más előkelőségeket.

nül maradtak. Amikor Matthewst erre figyelmeztették, kijelentette, hogy ő minden szükséges intézkedést megtett arra nézve, hogy a kormány képviselőit semmi veszedelem ne érje. Ezért a sugarak hatóerejét a rendesnek a felére csökkentette, mert különben mind a három biztosan belepusztultak volna. Az eset óta erősen megrendült a hit a találmány komolyságában, újabb meg újabb feltalálók ostromolják a kormányt és ajánlgatják a biztosan élő halálsugarakat.

HIREK

— június 17.

Házasság. Ifj. Boleszny Antal és Schmidt Mariska folyó hó 14-én házasságot kötöttek.

Nincsity külügyminiszter a királynál. Beogradból jelenti tudósítónk: Nincsity külügyminiszter ma Blébe utazott, ahol a királynak jelentést tesz a kiséntente konferencia előkészületeiről.

Merénylet egy bolgár képviselő ellen. Szófiából jelenti: Petkoff Petke ellenzéki képviselőt egy eddigé ismeretlen férfi a nyílt utcán megtámadta és négy revolverlövessel megölte. A merénylő elmenekült.

Az angol—jugoszláv-klub alakulása. Dr. Djermekov Dusan becskerekeli rendőrkapitány kezdeményezésére mozgalom indult, melynek célja volt, beográdi mintára, Beeskereken is egy angol—jugoszláv-klubot létesíteni. Az akció teljes eredménnyel járt, amelyben ezideig mintegy nyolcvan tag jelentkezett. Az angol—jugoszláv-klub, mely az angol nyelv elsajátítását, terjesztését és kultiválását, valamint a jugoszláv angol barátság istapítását célozza, június 19-én, csütörtök délután hat órákor tartja alakuló közgyűlését a Messinger-intézet elsőemeleti nagyszobájában. — Djermekov dr. ezuton is kéri mindazokat, akik direkté vagy indirekte jelentkeztek, vagy a klub iránt érdeklődnek, hogy jelenjenek meg a jelzett időben és helyen.

Megostromolják a mexikói angol követséget. Londonból jelenti, hogy a mexikói brit követet kintassították s mivel nem akart a rendelkezésnek eleget tenni, a követségi palotát a rendőrség körülfogta.

Gyermekelőadás a Messinger intézetben. A Messinger Karolin-féle leányintézet benlakó és bejáró növendékei tegnap este az intézet tornacsarnokában nagyszerű jótékony célú gyermekelőadást rendeztek.

A műsoron három kedves szám, a Budjenje proleca (A tavasz ébredése), a Scene aus „Die Glocken von Corneville” című ének és tánc-egyveleg és a „Csipkerózska” egyfelvonásos opera szerepelt. Mind a három szám valamennyi szereplője kitünően állotta meg helyét és méltán kivette részét az általános sikerből. Szereplésüket meleg tapsokkal honorálta a közönség. Külön dícséretet érdemelnek az előadás betanítói, akik fáradságot nem kímélve dolgoztak az estély létrehozásán. — Az előadást ma, kedden este megismétlik.

A „Bauerverein” ülése. Wilhelm Jakab, a becskerekeli „Bauerverein” elnöke folyó hó 22-ére, vasárnap délután négy órára gyűlést hívott össze az egyesület Geteova (Német) utcán hivatalos helyiségében. Az ülésen megjelenik dr. Djermekov Dusan, a Háztulajdonosok Egyesületének elnöke és az egyesület több vezetőtagja, akik ismertetni fogják a háztulajdonos szövetség célját és a háztulajdonosok tömörülésének szükségességét.

Fas
az
nek
mín
bep
azo
Eve
gol
tözs
jegy
han
mün
vaza
cisti
ujság
azér
tóság
lyek
veze
fogla
stroz
kis
hog
lge
cisták
került
azonb
hog
a tör
és tar
cesszus

A sz
Pár
ták az
sokai
derék
fiatale
üvöltöz
ták, dob
nép talp
nagydob
kus kell
a saxofó
a xilofon
huzzák a
fehéhez
mes fellé
művészet
kell jelen
járás rut
ságok ro
zenészek
a kor z
ta. Jazz
vinnyogo
zugo t. le
mindenit
donban,
Bukares
Kinek ke
Wagner
nagló és
lettek a
dübörgő
láma kis
most má
gából kil
undorodot
a jazz-ban

Váltópe
jelentik:
tervezete
kezdve tíz
ezer, kétsz
pénzt boes
téli papir
• Atulák
— a fennál
értelmében
pest, Berlin
többi összes
vábbá expo
biztosítások
közül a Ne
pénztár, Ve
szálló épüle
Vezérigazga

Az angol feketeingesek. British Fascisti Limited, ez a komoly címe az angol feketeingesek szervezetének. Az angol fascisták ugyanis, minden hatóságnál szabályszerűen bejegyeztették szervezetüket. Ez azonban nem jelenti azt — írja az Evening Standard — hogy az angol fascistákat naponként a londoni tőzsdén az olasz értékek sorában jegyzik és értékük olyanképpen zuhan, vagy emelkedik, ahogy a kommunisták több vagy kevesebb szavazatot nyernek. A British Fascisti Limited agilis titkárnője egy újságíró előtt elmondotta, hogy azért jegyeztették be magukat a hatóságoknál, mert mint jogi személyek akarnak egzisztálni. A szervezet vezetőségének sorában helyet foglal a szuggesztív nevű Armstrong admirális is. A titkárnő nem kis büszkeséggel hivatkozik arra, hogy a szervezetnek törvényes jellege van. Egyébként a londoni fascisták ügye az alsóházban is szóba került. Henderson belügyminiszter azonban kénytelen volt konstatálni, hogy az angol fascisták szigorúan a törvényes keretek közt mozognak és tartózkodnak mindenféle ekszcesszus elkövetésétől.

A száműzött jazz-band.

Párisból a hatóságok kiutasították az amerikai jazz-band muzikusokat, így írják a francia lapok. A derék és többnyire csokoládébőrű fiatal emberek, akik immár évek óta üvöltözték, süvöltözték, esattogatták, dobálták és kerapulták a párisi nép talpalávalóját hátukra vették a nagydobot annak minden fantasztikus kellékével, hónuk alá esatták a saxofont, a banjót, a cintányért, a xilofont és a brácsát, szemükbe húzták a vásári kismajmok piros fehére hasonló sapkájukat és nemes felháborodással, a megsértett művészet göggyével elvonultak. Ki kell jelentenünk, ez a kiutasítási eljárás rut halátlanság a párisi hatóságok részéről: a derék amerikai zenészek voltak az egyetlenek, akik a kor zenéjének méltó hangot adta. Jazz-band üvöltött, nyekergett, vinnyogott, sivitott, esapkodott, zúgott, bugott, hógott és rikoltott mindenütt Párisban, Wienben, Londonban, Berlinben, Budapesten és Bukarestben. A zene pedig meghalt. Kinek kellett Beethoven, Chopin, Wagner vagy Csajkovszky? Vonagló és buja néger ritmusok kellettek a népnek és még ezek is csak dübörgő és esattogó és lélekzetállító lárna kíséretében. De üvöltésében most már magára eszmélt az önmagából kilépett mai ember. És megundorodott. Korától, önmagától és a jazz-bandtól.

Váltópénz Ausztriában. Wienből jelentik: A pénzügyminisztérium terveze szerint június 16-ikától kezdve tíz millió korona értékben ezer, kétszáz és száz koronás váltópénzt bocsájtanak ki megfelelő értékű papírpénz bevonásával.

Atutalásokat és csekkkiírásokat: — a fennálló miniszteri rendeletek értelmében — Wien, Prág., Budapest, Berlin, Temesvár, valamint a többi összes külföldi piacokra, továbbá exportőrök részére valutahoztatásokat legutányosabban eszközöl a Nagybeeskereki Takarékpénztár, Veliki Beeskerek, Koronaszálló épület. Telefon: Pénztár 18. Vezérigazgató 52.

Egy felrobbant bomba megölt három gyermeket.

Borzalmas szerencsétlenség Szrpszkítebejen.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, jun. 17.
Megrázó szerencsétlenség járózódt le vasárnap délután a közeli Szrpszkítebej községben. Három itebeji kisfiú egy bombával játszadozott, amely hirtelen felrobbant és a szó szoros értelmében szétszakította a szerencsétlen gyermekeket. A borzalmas eseményről a következő részleteket tudtuk meg:

Radin Ljubiska 10 éves itebeji földmivesfiú hároméves Mileta nevű öccsével és Roszity földmives Zsiva nevű kilencéves fiával együtt édesapja házának udvarán játszadozott. Játék közben valahonnan egy bombát keritettek, melyről talán nem is sejtették, hogy mily veszélyes játékszerre tettek szert. A bomba eddig ismeretlen módon felrobbant és

megölte a három szerencsétlen gyermeket. A robbanás zajára elősiettek a hazbeliek és a szomszédok, akik már holtan, szétzúzott testtel találták a három játszótársat.

Mirkovity Gyura központi főszolgabíró a jelentés kézhezvétele után szigorú vizsgálat megindítását rendelte el annak megállapítása végett, hogyan került a bomba annak a tulajdonába, akitől a gyermekek kapták vagy elesenték.

A beeskereki ügyészséget szintén értesítették a borzalmas szerencsétlenségről és engedélyt kértek az áldozatok eltemetésére. Az ügyészség elrendelte a legszigorúbb vizsgálatot és egyelőre függőben hagyta az engedély kiadását.

Különös orvosság esapodár férfieknek. Nagyszombat környékén már régebbi idő óta garázdálkodott Krehna István 40 éves cipészegéd, aki mindenütt „esadadoktornak” adta ki magát és mint ilyen „esadakenőcsével” gyógyította a hiszékeny lelki betegeket, férjüktől megcsalt asszonyokat. Így legutóbb Liebel Mária parasztnyecskeket, akit a férje megcsalt, receptet irt az ő esadakenőcsére, amellyel, mint mondta, csak a esapodár férj testét kell bekenni és többé nem lesz hűlen. A esadakenőcsért, amit egyébként beteg teheneknek is nagyon javallt a kuruzsló, 500 koronát kért a felektől. A megcsalt asszony tényleg bekente egy éjjel alvó férjét a kenőcsel, amiről kiderült, hogy az közönséges eszir volt csak. A szegény férjet a megszáradt eszir tényleg megakadályozta mozgási szabadságában. Dühében először asszonyát verte el, majd feljelentette a kuruzsló esadadoktort a esadakenőcsére, amely a napokban a pozsonyi államügyészségre szállította be Krehna Istvánt, ahol esalásért vették őrizetbe.

Az új Jean Valjean. Mindenki ismeri Victor Hugó „Nyomorultak” című regényének hőseit, Jean Valjean-t, a szökött fegyencet, aki azután a legbecsületesebb emberré vált. Most olyan eset történt Franciaországban, mely nagyon emlékeztet Jean Valjean esetére. Egy Jean Hateau nevű fegyenc 1904-ben megszökött egy gyarmati fegyenctelepről és kalandos bolyongás után a Panama-esatoránál telepedett meg mint fogadós, de meglepte a

honvágy és 1913-ban visszatért Franciaországba. A háború alatt Hentzinger néven egy municionsgyárban teljesített szolgálatot, majd letelepedett Metzben, ahol — szintén Hentzinger néven — bazárt nyitott. Azóta ott lakik és általános tiszteletnek örvendő jótékonyaságáért. Senkisé sejtette, hogy szökött fegyenc. Most azonban valamelyik ellensége mégis megtudta titkát s feljelentette a rendőrségen. Mint párisi újságokban olvassuk, széleskörű mozgalom indult meg érdekében: kegyelmet akarnak kisorsozni számára, mert becsületesebb életmódjával már levezekelte bünetét.

Emberek és vadállatok paradicsomi együttélése Kinában. Egy angol újságban olvassuk, hogy egy misszionárius különös népre akad Kiná belsejében. Olyan elhagyott helyen él ez a nép, hogy civilizált emberek csak nagyritkán juthatnak el hozzá. Különös sajátosságuk, hogy nem ismerik a félelmet, még a vadállatoktól sem félnek. Valami mongol törzsnek Kinába szakadt tagjaiból maradt ott ez a különös embercsoport. A misszionárius különös jeleneteknek volt itt tanúja: a közeli erdőből vadállatok sétáltak be a faluba, otthonosan loholtak a házak között, sőt bekullogtak az udvarokra is. A falu lakói kedveskedve szaladtak hozzájuk, meg megcirógatták még a leopárdot is, — akár a Paradicsomban. Egyébként ezek a félelem nélkül való emberek maguk is majdnem olyanok, mint az állatok, csup gyermekeik inkább emberek, mint emberi lények.

* „Delka”- és „Turul”-cipők kizárólag Vilim Herzfeldnél!

A vastag női lábakat akarják divatosabbá tenni. A női divat koronázatlan királya kétségkívül Poirét, nemcsak Párisnak, hanem egész Európának legelső szabómestere. Nos hát tisztelt hölgyeim, Poirét ur, a párisi divatkirály, a „Manchester Guardian” című angol lap hasábjain, valóságos forradalmi hangot pendített meg. Kifejtette, hogy a női szépségre vonatkozó régi fogalmainkat át kell alakítanunk. Először is le kell tennünk arról a dőre tévhitről, hogy a karesu, vékony női láb a szép, mert a karesu, erőtlen női lábszár nem lehet többé divatos. Eljen a kövér vadli és a vastag boka! Mi avult izlésű férfi emberek bevalljuk, hogy kevés forradalom ejtett még annyira kétségbe, mint Poirét szabómester, azaz bocsánatot kérünk divatkirály Ur Öfelségének legújabb forradalma. Kétségbeesetten gondolunk arra, hogy Poirét reformtörékvése sikerrel fog járni, új vonalak vonulnak be a harisnya- és cipődivatba és elkövetkezik az az idő, amikor az önök özike lábai és karesu bokái, mélyen tisztelt hölgyeim, többé már nem lesznek divatosak. Nekünk ugyan ez az új divatforradalom nagyon gyanus. Azt sejtettük, hogy Poirét urat nem annyira a tiszta esztétika iránti rajongás, vezette arra a meggyőződésre, hogy a vastag nő láb a legszebb. Hanem azt hisszük, hogy a győzelmes Franciaország társadalmi életében is ugyanaz a változás állott be a háború után, mint erről felé is. A kifinomult intellektuális középosztály koldusbotra jutott és nem képes többé Poirét mester új kreációit számolatlan aranyfrankokat leszurkolni. A vagyon bizonyára Párisban is olyan dómánál van, a kiknek férjeik a hadiszállításokon szerezték millióikat s ezekből a milliókból billiárdasztallára törvényes nők mellett bizonyára a vékony karesu láb tulajdonosaira is költek znek. Mi bár nem vagyunk hadimiliosok, itt a világtól elmaradt fészekben, majd tovább is a párisi divatból száműzöndő karesu bokákban fogunk gyönyörködni.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausznál Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Dr. Pesic Áron

orvosi laboratóriuma
(Velikibeeskerek, Nemanjina-u. 18.)
Wassermann szerinti vérvizsgálat mellett minden az orvosi praxisban előforduló klinikai, kémiai és mikroszkopikus vizsgálatokat végez. Nevezetesen:

Köpet (tuberkulózis bacilluskokra). Gyomortartalom. Vizelet. Bélsár. Húgy- és ivarszervek váladéka (tripper, syphilis). Vér (vérszegénység, malária) stb.

SZINHAZ.

Június 19., 20., 21., 22. Aranykakas, Énekes bohózat.

Az „Arany kakas” összes előadásaira jegyek kedd délutántól kezdődőleg Alinásy Elek könyvkereskedésében kaphatók. Az előadások mindennap pontosan 8 és fél órakor kezdődnek.

DIANA

kozmetikai készítmények

DIANA KRÉM

DIANA PUDER

DIANA SZAPPAN

DIANA FOGKRÉM

A legismertebb szépségápoló szerek. - Kaphatók újból mind-nütt.

Vezérképviselet és főlerakatok Jugoszlávia részére:

JUGOPHARMACIA R-T. DIANAOSZTÁLYA, ZAGREB, PRILAZ Br. 12.

Vezérképviselet és lerakatok a Vojvodina részére:

KORODI LAJOS ÉS TÁRSA, NOVI SZAD

Likvidálják a bányai nábob hitel-ügyleteit.

Huszonkét millió dinár passzívával szemben három millió aktiva. — Megindult a kényszerregyezség. — Öttagu bizottság vizsgálja meg Zsan Száva vagyoni helyzetét.

— A „Torontól” tudósítójától. —

Pancevo, jun. 17.

Az év elején nagy port vert fel Zsan Száva alibunári földbirtokos bűnügye, akit — mint ismeretes — letartóztattak, mert Dragovity Lázár pénzügygazgatósági pénztárnoktól állami pénzt vett fel kölcsönbe, a mellyel nem kisebb összeggel, mint hatszázötvenezer dinárral károsította meg az államot.

Zsan Szávát a súlyosan terhelő bizonyítékok alapján letartóztatták. Azóta vizsgálati fogságban ül a pancevo-i fogházban. A szenzációs letartóztatással egyidejűleg kiderült, hogy Zsan, akit mindenki dusszagdag embernek ismert, fizetési zavarokkal küzd s ebből akart kimegyeni oly módon, hogy állami pénzt vett fel kölcsönre. A fizetésképtelenség hírére egyre-másra jelentkeztek a hitelezők. A követelések összege napról-napra nőtt és oly fantasztikus összegre rugott, hogy a dusszagdag földbirtokos minden vagyonát elnyeléssel fenyegette. Utólag kiderült, hogy az aktívák megközelítőleg sem fedik a passzívák összegét s így előreláthatólag a kényszerregyezség után csak pénzüknek kis százalékát tudják megszerezni a hitelezők.

A törvényszéken lefolytatott tárgyaláson most végérvényesen tisztázták a követelések nagyságát. Preller Sándor dr. zárgondnok előterjesztése szerint

hatvanhat hitelező jelentette be igényét, akiknek követelése 22 millió 881.500 dinárt tesznek ki.

Ezzel szemben az aktívák mérlege meglehetősen kedvezőtlen képet mutat.

A passzívakkal szemben ugyanis csak három millió 940.610 dinár értékű aktívák vannak.

Zsan Száva még régebben felajánlott a kényszerregyezség alapjául huszonöt százalékot, az ajánlatot azonban a hitelezők nem fogadták el. Az egyedüli és meglehetősen erősen táplált reményességük a delblati homokpuszta bérletéből befolyó jövedelem és a Karácsonyi-féle vitás 429 hold termőföld, valamint a különféle gazdasági felszerelések és uri berendezések, melyeknek értéke szintén tekintélyes összeget reprezentál.

A hitelezők kérelmére a bíróság egy öttagu bizottságot delegál, melynek feladata volna a esődbe került földbirtokos vagyoni állapotának végleges és pontos megvizsgálása, munkájának végeztével pedig kimerítő jelentéstétel. A bizottságba a Narodna Banka, a Hitelbank, a Kommerzialbank, a Szerb-Svájci Bank megbízottját és dr. Gagyzszi Milánt (Pancevo) nevezték ki.

A vagyoni helyzet megvizsgálására kiküldött bizottság a napokban össze is ült és megkezdte működését, mivel azonban munkája előreláthatólag hosszabb időre terjed és semmiesetre sem tudja a bíróság által megállapított június 20-iki határidőig jelentését elkészíteni, tegnap azzal a kérelemmel fordult a pancevo-i törvényszékhez, hogy tolják ki az eredetileg kitűzött terminust szeptember elsejéig.

Ami az államtól felvett összeget illeti, ez ügyben a bűnügyi vizsgálat a befejezéshez közeledik. Ertesülésünk szerint az iratokat rövid időn belül felterjesztik a királyi ügyészséghez.

Olimpiász

Magyar vívók az olimpiáson. Budapestről jelentik: A magyar vívósövetség tanácsának határozata alapján kiküldött válogató bizottság az olimpiászra benevezte Bertti Lászlót, dr. Schenker Zoltánt, Terstyánszky Ödönt, dr. Posta Sándort, Liehnecker Istvánt, Garai Jánost, Rady Józsefet, Széchy Lászlót. A női tör egyéni versenyre Tarry Gizellát.

A válogató bizottság tagjai Palavicini elnök, Krenesey Géza és Werker Lajos voltak.

SPORT

Hétfői becskerek eredmények. Becskerek b) válogatott Borac ellen. Eredmény 9:0 (2:0) Biró: Gerdec.

Becskek válogatott Vrsac válogatott ellen. Eredmény 2:3 (1:0) Becskerek javára. Biró: Brkity.

Atlétika. A vasárnapi budapesti atlétikai versenyen a Marathoni-ban Király húzta a rekordot 2 óra 50 perc 15-8 másodperc idővel.

Nyolcszáz méter: Benedek 2 perc

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál, Veliki Becskerek.

3-6 mp. Gerelyben Csejthey 6006 centiméter. Távulgrásban Huska 698 centiméter. Súlydobásban Forbáth 1350 centiméter. Háromezer méterben Grósz 9 perc 13-5 mp. Tíz kilométeres gyalogló bajnokságban Fekete 47 perc 59 másodperc. (Rekord.)

Beograd. Jugoszlávia (budapesti) BTC 2:1 (0:1) Jugoszlávia javára. A Jugoszlávia mindkét gólját Petkovity rugta. Kornararany 10:3.

TÖZSDE

Június 16.

Beograd. A tőzsde ünnep miatt záva.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 135, Budapest 00062-50, Newyork 566, Milánó 2430, Prága 1665, Wien 00079-75, Varsó 109, Szófia 400, Bukarest 250, Beograd 670, London 2445, Páris 3130.

Budapest. (Zárlat.) Beograd 1040-1060, Bukarest 385-400, London 379400-387400, Milánó, 3770-3850, Newyork 878-50, 896-50, Páris 4850-4970, Prága 2580-2635, Wien 123-75-126-35. Takarékkorona 130.

Az értékpapírpia.

Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)		
Angol-Magyar	58	155-50
Magyar Alt. Hitel	586	583
Pesti Magy. Keresk	(1250)	1255
Leszám és Pénzv.	82	82
Pesti Hazai	(4080)	3975
Hermes váltótízlet	(52)	51
Salgótarjáni	(650)	645
Rimamurányi	(131)	128
Égisz	(39)	40
Dél cukor	(575)	575
Horvát cukor	(1150)	1150

Hoffmann Józsi

harmonikaművész és kupaénekes
f. hó 18-án, szerdán este a Behring-féle vendéglőben hangversenyez, mely alkalommal legújabb nemzetközi énekszámáival fogja szórakoztatni a t. közönséget — Jó ételekről és italokról gondoskodik és számos látogatást kér
1172 *Teszling Ferenc*, vendéglős.

Rövid zongora

teljesen jókarban, azonnal eladó.

Cím: Léva né üzetében a főpostával szemben. 1173

A gyárak központján, a város belterületétől nem messze, egy nagy

háztelek

1175
jutányos áron eladó (Esetleg parcellákban is) Érdeklődni: Kruska u. 19

Eladó lakóház

azonnal beköltözhető lakással, jutányos áron és kedvező fizetési feltételek mellett. Zeleznicki red (Német végsor) 13/15.

Kaeltz és Leipnikker, Veliki Becskerek
Pasilyeva (Tomasováci) utca 5. 1154

Jó minőségű

GYANTA

nagyobb mennyiségben eladó.

Cím: Léva né üzetében, a főpostával szemben és a kiadóban.

Ha Ön azt akarja, hogy szolidan és olcsón legyen kiszolgálva, úgy látogassa meg a régen ismert

Spira Hermann

Bérmálási
ajándékok!

céget Veliki Becskerek, Aleksandrova u., ahol elsőrangú varrogépeket és kerékpárokat talál. Ugyanott arany- és ezüstáru, valamint arany- és ezüstóraszükségletet is fedezheti. 945
Javitoműhely.

Olcsóbb lett a tűzifa!

Egy tömören rakásolt ol elsőosztályú kétéves vágású, száraz, egészséges bükkhasáb tűzifa 600 dinár.

Előjegyzéseket elfogad míg a készlet tart
Gergely Samu fakereskedő, Veliki Becskerek.
Telefon 246

Polgármesteri hivatal Veliki Becskereken.

11727—924. sz. XXVI.

Felhívás.

Felhivatnak mindazon adózók, akik az 1924. évi II. negyedtet bezárólag hátralékban vannak adójukkal, hogy azt 8 nap alatt feltétlenül fizessék be. A mulasztók ellen a legszigorubb végrehajtás fog vezettni.

Veliki Becskerek, 1924 május 30.

Bogoljub Alekszity,
polgármester.

„Red Oil Company” Braća Komlós

Veliki Becskerek

Iroda: Pupinova (Árpád) u. 4.

Telefonszám: 135.

Ajánl raktárról azonnali szállításra a legolcsóbb napiárban: benzint, petroléumot, gép- és hengerplajákat, kocsikenőcsöt, valódi angol gep-szijat és amerikai manilat. 1001

Viszonteladókna és cséplőgéptulajdonosoknak nagy árengedmény.

Kérjen arajánlatot!

Birtokcsere.

Elcserélnék egy vendéglőt leltárral együtt, 20-30 holdas tanyával. A vendéglő jó forgalmu fürdőhelyen van, villanyvilágítással s azonnal átvehető. A szálloda 17 szobából és étteremből áll. Ugyanott egy amerikai 3 m magas és egy 1 m magas jégsekrény eladó. Bővebbet Piking úgnőknél. 1168

Egy vagy két

butorozott szobát

beltéren keresek.

Címekérek „Ar mellékes” jeligére a kiadóhivatalba

Egy jókarban levő

kerékpár

jutányosan eladó.

Zmaj Jovina (Mária Terézia) u. 20.

Kladja Pleitz Fer. Pálnál